

## Bør sexkjøploven fjernes?



En viktige organisasjon som Amnesty Internasjonal er motstander av sexkjøploven. De hevder at den vil stå i veien for å ivareta menneskerettigheter på best mulig måte.

Men, kan Norge som ønsker å fremme menneskeverd og likestilling tillate at mennesker, i hovedsak kvinner og barn, reduseres til en salgsvare?

Før jul anbefalte straffelovrådet å avkriminalisere sexkjøp i Norge. Et argument var å styrke vernet av den seksuelle selvbestemmelsen. Sett i sammenheng med prostitusjon virker det for teoretisk og enkelt når vi vet at selvbestemmelsesretten oftest står svakt i en prostituerts liv. I mange tilfeller føres mennesker inn i prostitusjon via menneskehandel og fattigdom der prostitusjon framstår som den eneste måten å overleve på. I virksomheten som på et internasjonalt nivå er en av verdens mest lønnsomme industrier, utsettes mange prostituerte for vold og krenkelser og utnyttes til det ytterste av bakmenn. Fjerning av sexkjøploven vil ikke få betydning for de prostituertes reelle seksuelle selvbestemmelsesrett. Tvert om vil fjerning av loven fremme sexkjøpernes muligheter og rettigheter, og gi halliker og menneskehandlere større profitt.

### Positiv virkning av sexkjøploven i Norge

Fagfolk er uenige om hvorvidt sexkjøploven bør fjernes eller beholdes på tross av at loven har hatt en positiv virkning på flere områder. Selv om prostitusjonen ikke forsvant etter at loven trådte i kraft i 2009, viser rapporter at etterspørselen er mindre. Og ifølge Vista Analyse er også omfanget redusert. Et land som har en lov som kriminaliserer kjøp av sex er med på å hindre halliker og bakmenn i å etablerer seg. På den måten er loven med på å redusere prostitusjon i vedkommende land.

En annen positiv virkning av loven er at politiet med sexkjøploven fikk en helt annen mulighet til å stanse en del av prostitusjonen. På lederplass i Klassekampen lørdag 4. mars, skrev ansvarlig redaktør Mari Skurdal om busslaster med fattige kvinner som kom over grensa i nord fra Russland på 1990 tallet. De ble innlosjert i elendige og skitne omgivelser for å selge «varene» til rike nordmenn.

I tillegg til hva det gjorde med kvinnene, hevdes det at virksomheten hadde en negativ innvirkning på hele lokalsamfunnet. De psykososiale problemene ble store. Kvinnene var redd for å bli smittet av mennene som kjøpte sex, noe som førte til mange samlivsbrudd. Helsevesenet og store deler av lokalsamfunnet protesterte på sexhandelen, men først da kjøp av sex ble kriminalisert gjennom sexkjøploven, fikk politiet et «verktøy» til å stanse virksomheten.

Så lenge vi har sexkjøploven har politiet samme anledning i dag til å stenge virksomheter der kunder kjøper sex. Det vil begrense prostitusjon som ansees som en systematisk form for vold.

Hvem angår sexkjøploven?

Likeverd og likestilling mellom kvinner og menn får dårlige kår i et samfunn som godtar kjøp av sex. I ettertid av den utstrakte prostitusjonen som foregikk i nord på 1990 tallet, kom det fram at den seksuelle trakasseringen økte for alle som bodde i området. Av den grunn er sexkjøploven viktig, ikke bare for de prostituerte og kundene, men for hele samfunnet. Den påvirker våre holdninger til kvinner, likeverd og likestilling.

Det er også slik at krenkelsene og traumene mange prostituerte beskriver, ikke forsvinner selv om kjøp av sex er lovlig.

Behold sexkjøploven!

Ifølge Opinions samfunnsmonitor står sexkjøploven sterkt i Norge, ikke minst blant kvinner. Kun 11 % ønsker å oppheve forbudet mot sexkjøp. Selv om loven ikke stanser all prostitusjon, har den vist at den beskytter prostituerte ved at etterspørsel og omfang blir redusert. I tillegg er loven holdningsskapende med hensyn til menneskeverd ved at den motvirker synet på mennesker som en salgsvare.

I en internasjonal studie kom det fram at 90 % av de prostituerte ønsker å komme seg ut av virksomheten. I tillegg til å beholde sexkjøploven må vi derfor som samfunn stille opp på en langt mer offensiv og effektiv måte med gode hjelpetiltak og trygge exit-programmer til de som vil ut av prostitusjon. Vi ønsker ikke at vår datter, søster eller samboer skal reduseres til en vare som kan «kjøpes og kastes». Like viktig er det å beskytte andre i samfunnet med de mulighetene vi har. Blant annet gjennom lovverket. Og når vi vet at mange føres inn i prostitusjon ufrivillig og uten særlig mulighet til selvbestemmelse, trenger vi sexkjøploven for å beskytte dem mot vold, utnyttelse og maktovergrep.

Ruth Elin Rennestraum

Fagstøtte ved Sørlandet Krisesenter